

Warszawa, dnia 31 marca 2017 r.

Bilans płatniczy Polski w IV kwartale 2016 r.

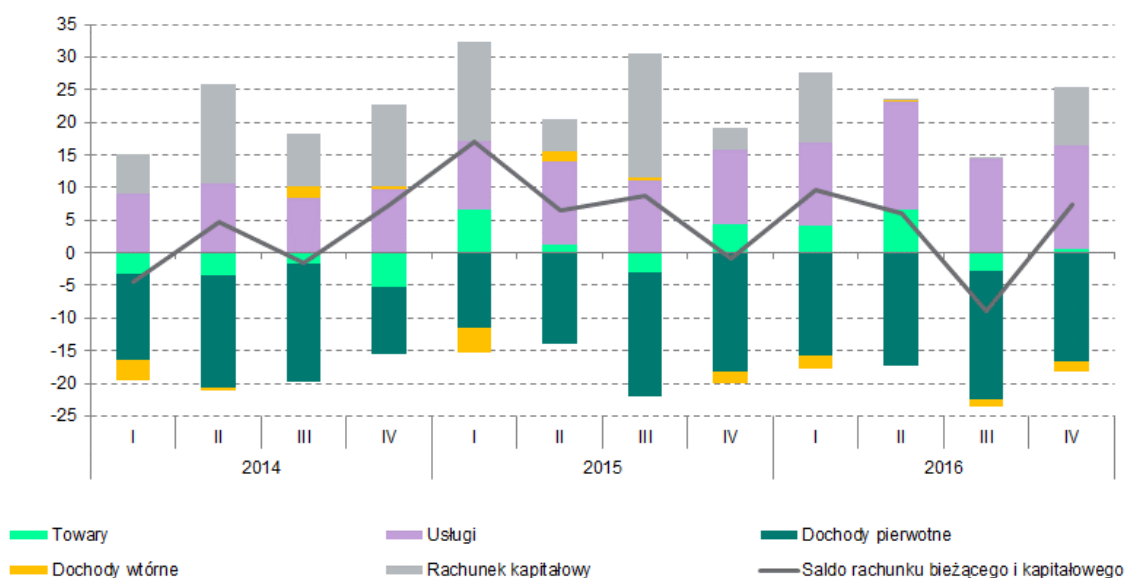
Kwartalny bilans płatniczy został sporządzony przy wykorzystaniu danych miesięcznych i kwartalnych przekazanych przez polskie podmioty uczestniczące w obrotach z zagranicą, danych statystyki publicznej oraz informacji uzyskanych ze źródeł administracyjnych.

Prezentowana wersja bilansu płatniczego ma charakter informacji wstępnej i może ulec zmianie.

Rachunek bieżący i kapitałowy

Łączna wartość salda rachunku bieżącego i kapitałowego w IV kwartale 2016 r. była dodatnia i wyniosła 7,3 mld PLN. Relacja salda rachunku bieżącego i kapitałowego do PKB, w omawianym kwartale, wyniosła 1,4%.

Wykres 1. Saldo rachunku bieżącego i kapitałowego- w mld PLN

Saldo rachunku bieżącego było ujemne i wyniosło 1,6 mld PLN i w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. poprawiło się o 2,6 mld PLN. O poziomie tego salda zdecydowały ujemne salda dochodów pierwotnych (16,6 mld PLN) i dochodów wtórnych (1,5 mld PLN) oraz dodatnie salda usług (16,0 mld PLN) i obrotów

towarowych (0,5 mld PLN). Relacja salda rachunku bieżącego do PKB była ujemna i wyniosła 0,3%.

Zmniejszenie się deficytu na rachunku bieżącym w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. wynikało przede wszystkim z poprawy salda usług o 4,6 mld PLN. Poprawiło się również saldo dochodów pierwotnych o 1,5 mld PLN oraz saldo dochodów wtórnych o 0,4 mld PLN. Jednocześnie zmniejszyła się nadwyżka w obrotach towarowych o 3,9 mld PLN.

Dodatknie saldo rachunku kapitałowego ukształtowało się na poziomie 8,9 mld PLN. Oznacza to istotną poprawę tego salda, w stosunku do zarejestrowanego w analogicznym kwartale 2015 roku, co jest konsekwencją napływu środków z funduszy strukturalnych UE w wysokości 10,1 mld PLN.

Obroty towarowe

Wartość wyeksportowanych towarów została oszacowana na poziomie 201,8 mld PLN, zaś wartość importu w wysokości 201,3 mld PLN. O wzroście eksportu towarów o 11,7 mld PLN tj. o 6,2% zadecydowała głównie sprzedaż za granicę produktów przemysłu motoryzacyjnego (głównie części i akcesoria samochodów oraz samochody osobowe), żywności, paliw i surowców oraz odzieży. Przyrost importu o 15,6 mld PLN tj. o 8,4% w dużej mierze został spowodowany zwiększoną wartością zakupionych produktów przemysłu motoryzacyjnego (w szczególności samochodów osobowych), paliw i surowców, żywności oraz wyrobów przemysłu odzieżowego. W czwartym kwartale 2016 r. zaobserwowano mniejszy niż dotychczas spadek dynamiki importu ropy naftowej (wzrost ceny importowanej ropy o 2,9% przy równoczesnym spadku wolumenu jej importu o 7,3%), co również przyczyniło się do wzrostu wartości importowanych towarów. Saldo obrotów towarowych w omawianym okresie było dodatnie i wyniosło 0,5 mld PLN. W analogicznym kwartale 2015 r. było ono również dodatnie i wyniosło 4,4 mld PLN.

Międzynarodowy handel usługami

Przychody z tytułu usług świadczonych przez polskie podmioty nierezydentom wyniosły 53,0 mld PLN, a rozchody z tytułu zakupionych usług od nierezydentów 37,0 mld PLN. W porównaniu z IV kwartałem 2015 r. przychody z tego tytułu były wyższe o 7,0 mld PLN tj. o 15,3%, a rozchody o 2,5 mld PLN tj. o 7,1%.

Saldo usług, w analizowanym kwartale, było dodatnie i wyniosło 16,0 mld PLN. O jego wysokości zdecydowały dodatnie salda: pozostałych usług – głównie uszlachetnianie – w kwocie 6,9 mld PLN (wzrost o 3,1 mld PLN w porównaniu do IV kwartału 2015 r.), usług transportowych w wysokości 5,6 mld PLN (wzrost o 0,7 mld PLN) oraz podróży zagranicznych w wysokości 3,5 mld PLN (wzrost o 0,8 mld PLN).

Dochody pierwotne

Na wysokość ujemnego salda dochodów pierwotnych, w kwocie 16,6 mld PLN, złożyły się ujemne salda dochodów z inwestycji (18,9 mld PLN) oraz wynagrodzeń pracowników (0,7 mld PLN), przy jednoczesnym dodatnim saldzie pozostałych dochodów pierwotnych (3,0 mld PLN). Poziom ujemnego salda dochodów z inwestycji wynikał w głównej mierze z dochodów uzyskanych przez zagranicznych inwestorów bezpośrednich w wysokości 16,7 mld PLN, które w porównaniu do analogicznego okresu 2015 r. pozostały na niezmiennym poziomie. Na dochody te złożyły się: reinwestowane zyski w kwocie 8,0 mld PLN, dywidendy w wysokości 5,9 mld PLN oraz naliczone odsetki od instrumentów dłużnych w wysokości 2,8 mld PLN.

Na wartość ujemnego salda dochodów pierwotnych wpłynęły również uzyskane przez nierezydentów dochody z tytułu inwestycji portfelowych w Polsce (w postaci odsetek od dłużnych papierów wartościowych emisji polskich podmiotów oraz wypłaconych dywidend). Wyniosły one 3,8 mld PLN i, w porównaniu do analogicznego kwartału 2015 r., były niższe o 7,5%.

Dochody nierezydentów z tytułu pozostałych inwestycji osiągnęły wartość 1,9 mld PLN i w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. zwiększyły się o 12,3%.

Dochody wtórne pozostałych sektorów

Saldo dochodów wtórnych pozostałych sektorów było dodatnie i wyniosło 2,8 mld PLN. Przychody ukształtowały się na poziomie 5,5 mld PLN, w tym 2,9 mld PLN stanowiły przychody z tytułu przekazów zarobków. Rozchody wyniosły 2,7 mld PLN.

Transfery z Unią Europejską

W analizowanym kwartale 2016 r. napływ środków z Unii Europejskiej, wykazany w bilansie płatniczym, wyniósł 14,8 mld PLN. W rachunku bieżącym w dochodach pierwotnych zanotowano napływ w wysokości 3,8 mld PLN (były to środki pozyskane przede wszystkim w ramach programu Wspólnej Polityki Rolnej). W transferach kapitałowych zarejestrowano napływ o wartości 10,1 mld PLN (były to środki otrzymane głównie w ramach Funduszu Spójności w kwocie 5,6 mld PLN oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 4,5 mld PLN). W tym samym okresie Polska wpłaciła 5,9 mld PLN do budżetu Unii Europejskiej z tytułu składek i opłat członkowskich. W wyniku wymienionych transakcji saldo transferów z Unią Europejską, w IV kwartale 2016 r., było dodatnie i wyniosło 8,9 mld PLN.

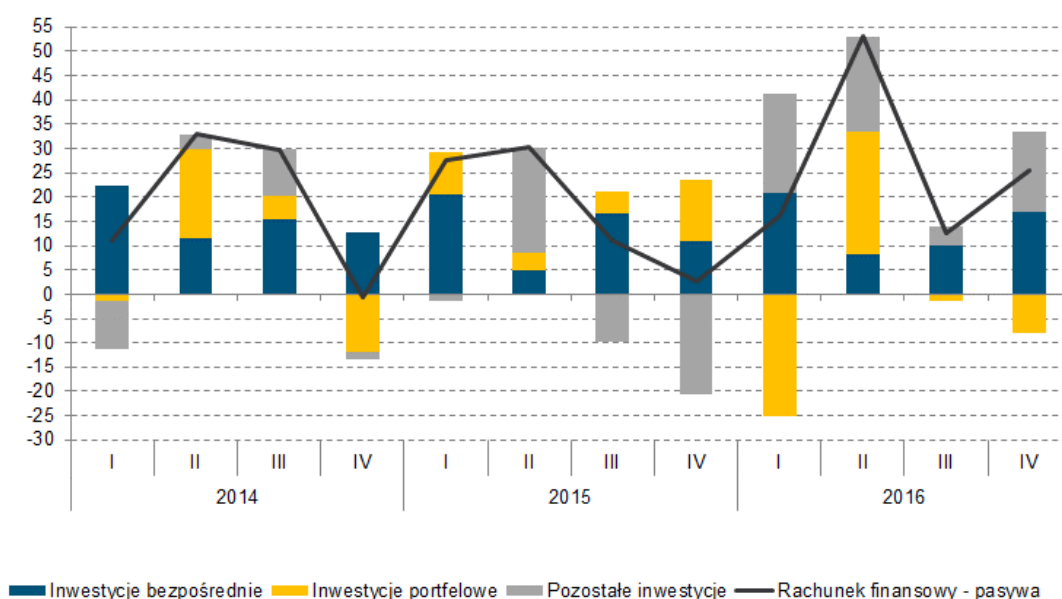
Rachunek finansowy (aktywa netto)

Napływ kapitału z tytułu inwestycji nierezydentów w Polsce (wzrost pasywów) w analizowanym kwartale wyniósł 25,4 mld PLN. W tym samym czasie polskie inwestycje za granicą zwiększyły się (odpływ kapitału) o 28,8 mld PLN.

Inwestycje nierezydentów w Polsce (pasywa)

O wzroście inwestycji nierezydentów w Polsce, w wysokości 25,4 mld PLN, zadecydował głównie napływ kapitału netto z tytułu inwestycji bezpośrednich oraz pozostałych inwestycji.

Wykres 2. Inwestycje nierezydentów w Polsce – pasywa – w mld PLN

Saldo pasywnych inwestycji bezpośrednich było dodatnie i wyniosło 17,1 mld PLN. Na kwotę tę złożyły się: dodatnie reinwestycje zysków (8,0 mld PLN), napływ netto środków zwiększający wartość akcji i innych form udziałów kapitałowych (4,3 mld PLN) oraz napływ kapitału netto z tytułu instrumentów dłużnych (4,8 mld PLN).

W IV kwartale 2016 r., saldo inwestycji portfelowych było ujemne i wyniosło 7,9 mld PLN. Nierezydenci zmniejszyli swoje zaangażowanie w polskie udziałowe papiery wartościowe netto o 11,1 mld PLN. Było to przede wszystkim wynikiem wycofania się inwestorów zagranicznych z jednostek uczestnictwa w krajowych funduszach inwestycyjnych. Równocześnie odnotowano zakup przez nierezydentów dłużnych papierów wartościowych w kwocie 3,2 mld PLN netto, głównie wyemitowanych przez banki (3,6 mld PLN).

Saldo pozostałych inwestycji zagranicznych było dodatnie i wyniosło 16,2 mld PLN. Na wysokość tego salda wpłynął wzrost zobowiązań NBP o 14,4 mld PLN (w głównej mierze z tytułu przeprowadzonych krótkoterminowych transakcji repo) oraz sektora rządowego o 3,6 mld PLN (przede wszystkim z tytułu wykorzystania kredytów otrzymanych od organizacji międzynarodowych). W tym samym czasie sektor bankowy

zmniejszył swoje zobowiązania z tytułu pozostałych inwestycji o 1,5 mld PLN (w zdecydowanej części z tytułu spłaty kredytów otrzymanych od podmiotów zagranicznych powiązanych kapitałowo). Zobowiązania pozostałych sektorów zmniejszyły się o 0,3 mld PLN (głównie z tytułu spłaty pozostałych kredytów otrzymanych od nierezydentów).

Inwestycje polskich podmiotów za granicą (aktywa)

Saldo inwestycji rezydentów za granicą było dodatnie i wyniosło 28,8 mld PLN. Na wartość tego salda miały wpływ transakcje zarejestrowane w ramach inwestycji bezpośrednich, pozostałych inwestycji oraz oficjalnych aktywów rezerwowych.

Na dodatnie saldo aktywnych inwestycji bezpośrednich, które wyniosło 23,0 mld PLN złożył się wzrost aktywów z tytułu akcji i innych form udziałów kapitałowych o 16,9 mld PLN oraz z tytułu instrumentów dłużnych o 6,1 mld PLN.

W porównaniu z analogicznym kwartałem 2015 r. saldo transakcji w ramach aktywnych inwestycji bezpośrednich zwiększyło się o 26,5 mld PLN. Zaobserwowany wzrost jest wynikiem transakcji związanych z reorganizacją grup kapitałowych. Zmiana ta polega na innym wykorzystywaniu krajowych funduszy inwestycyjnych. Wcześniej podmioty te dokonywały bezpośrednio inwestycji za granicą, co było rejestrowane w inwestycjach portfelowych. Natomiast w IV kwartale 2016 r. inwestycje te zostały przekierowane do innych podmiotów krajowych, które dokonały inwestycji tym razem klasyfikowanych w inwestycjach bezpośrednich.

W tym samym czasie polskie podmioty (w przeważającej części fundusze inwestycyjne w ramach przeprowadzonej reorganizacji) zmniejszyły swoje inwestycje w zagraniczne udziałowe papiery wartościowe o 22,4 mld PLN. Rezydenci (głównie pozostałe podmioty finansowe) wycofali się z inwestycji w dłużne papiery wartościowe w wysokości 2,3 mld PLN. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2015 r. saldo transakcji na aktywach inwestycji portfelowych zmniejszyło się o 36,1 mld PLN.

Saldo pozostałych polskich inwestycji za granicą było dodatnie i wyniosło 3,5 mld PLN. Na wysokość salda tej pozycji istotnie wpłynęły transakcje sektora bankowego, którego należności z tytułu depozytów ulokowanych w bankach za granicą powiększyły się o 3,4 mld PLN.

W IV kwartale 2016 r. poziom oficjalnych aktywów rezerwowych zwiększył się o 46,5 mld PLN. Na wzrost wartości aktywów rezerwowych istotnie wpłynęły transakcje zrealizowane przez NBP w wysokości 26,2 mld PLN. Były to przede wszystkim transakcje własne oraz zrealizowane na zlecenie klientów NBP – w szczególności Komisji Europejskiej i Ministerstwa Finansów. Dodatkowo różnice kursowe oraz zmiany wyceny spowodowały ich dalszy wzrost o 20,3 mld PLN.

Stan oficjalnych aktywów rezerwowych na koniec grudnia 2016 r. wyniósł 478,1 mld PLN.

Dodatkowe informacje o bilansie płatniczym

Dane bilansu płatniczego za luty 2017 r. zostaną opublikowane 13 kwietnia 2017 r.

Dane bilansu płatniczego za I kwartał 2017 r. zostaną opublikowane 30 czerwca 2017 r.

Szeregi czasowe kwartalnego bilansu płatniczego, począwszy od danych za I kwartał 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_q.xlsx

Szeregi czasowe miesięcznego bilansu płatniczego, począwszy od danych za styczeń 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_m.xlsx

Tablice analityczne kwartalnego bilansu płatniczego, począwszy od I kwartału 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_q_PLN.xlsx

Szeregi czasowe miesięcznych stanów oficjalnych aktywów rezerwowych, począwszy od danych za styczeń 1998 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/DWN/Rez_m.xlsx

Opis bilansu płatniczego za III kwartał 2016 r. jest dostępny na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/Publikacje/Bilans_platniczy/bilans_platniczy2016_3.pdf

Bilans płatniczy*

w mln PLN

	2015	2016		IV kw 16 - III kw 16		IV kw 16 - IV kw 15	
	IV kw	III kw	IV kw	Zmiana	Dynamika	Zmiana	Dynamika
Rachunek bieżący	-4 203	-9 059	-1 572	7 487		2 631	
Saldo obrotów towarowych	4 457	-2 830	535	3 365		-3 922	
Eksport	190 099	186 490	201 792	15 302	108,2%	11 693	106,2%
Import	185 642	189 320	201 257	11 937	106,3%	15 615	108,4%
Saldo usług	11 418	14 532	15 989	1 457		4 571	
Przychody	45 984	50 073	53 021	2 948	105,9%	7 037	115,3%
Rozchody	34 566	35 541	37 032	1 491	104,2%	2 466	107,1%
Saldo dochodów pierwotnych	-18 089	-19 511	-16 557	2 954		1 532	
Przychody	7 513	12 070	10 765	-1 305	89,2%	3 252	143,3%
Rozchody	25 602	31 581	27 322	-4 259	86,5%	1 720	106,7%
Saldo dochodów wtórnych	-1 989	-1 250	-1 539	-289		450	
Przychody	5 332	5 978	6 968	990	116,6%	1 636	130,7%
Rozchody	7 321	7 228	8 507	1 279	117,7%	1 186	116,2%
Rachunek kapitałowy	3 314	166	8 873	8 707		5 559	
Przychody	4 871	477	10 202	9 725	2138,8%	5 331	209,4%
Rozchody	1 557	311	1 329	1 018	427,3%	-228	85,4%
Rachunek finansowy	-7 424	-8 558	3 410	11 968		10 834	
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	-3 498	3 952	22 983	19 031		26 481	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-6 104	3 399	16 854	13 455		22 958	
Instrumenty dłużne	2 606	553	6 129	5 576		3 523	
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	10 968	9 927	17 075	7 148		6 107	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	14 739	12 819	12 250	-569		-2 489	
Instrumenty dłużne	-3 771	-2 892	4 825	7 717		8 596	
Inwestycje portfelowe - aktywa	13 235	-2 997	-24 776	-21 779		-38 011	
Udziałowe papiery wartościowe	13 709	-3 586	-22 432	-18 846		-36 141	
Dłużne papiery wartościowe	-474	589	-2 344	-2 933		-1 870	
Inwestycje portfelowe - pasywa	12 567	-1 472	-7 924	-6 452		-20 491	
Udziałowe papiery wartościowe	8 849	-5 681	-11 086	-5 405		-19 935	
Dłużne papiery wartościowe	3 718	4 209	3 162	-1 047		-556	
Pozostałe inwestycje - aktywa	6 920	-3 492	3 396	6 888		-3 524	
NBP	2	0	995	995		993	
Sektor rządowy	9	108	25	-83		16	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-1 256	-3 634	2 691	6 325		3 947	
Pozostałe sektory	8 165	34	-315	-349		-8 480	
Pozostałe inwestycje - pasywa	-20 746	4 061	16 228	12 167		36 974	
NBP	-7 750	5 981	14 408	8 427		22 158	
Sektor rządowy	4 537	-602	3 613	4 215		-924	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-16 940	-3 314	-1 483	1 831		15 457	
Pozostałe sektory	-593	1 996	-310	-2 306		283	
Pochodne instrumenty finansowe	51	-290	984	1 274		933	
Oficjalne aktywa rezerwowe	-21 343	6 785	26 202	19 417		47 545	
Saldo błędów i opuszczeń	-6 535	335	-3 891	-4 226		2 644	

* Dane wstępne

Bilans płatniczy*

w mln EUR

	2015	2016		IV kw 16 - III kw 16		IV kw 16 - IV kw 15	
	IV kw	III kw	IV kw	Zmiana	Dynamika	Zmiana	Dynamika
Rachunek bieżący	-982	-2 087	-357	1 730		625	
Saldo obrotów towarowych	1 046	-652	122	774		-924	
Eksport	44 599	42 962	46 108	3 146	107,3%	1 509	103,4%
Import	43 553	43 614	45 986	2 372	105,4%	2 433	105,6%
Saldo usług	2 680	3 348	3 654	306		974	
Przychody	10 789	11 536	12 115	579	105,0%	1 326	112,3%
Rozchody	8 109	8 188	8 461	273	103,3%	352	104,3%
Saldo dochodów pierwotnych	-4 242	-4 496	-3 781	715		461	
Przychody	1 763	2 779	2 461	-318	88,6%	698	139,6%
Rozchody	6 005	7 275	6 242	-1 033	85,8%	237	103,9%
Saldo dochodów wtórnych	-466	-287	-352	-65		114	
Przychody	1 251	1 378	1 592	214	115,5%	341	127,3%
Rozchody	1 717	1 665	1 944	279	116,8%	227	113,2%
Rachunek kapitałowy	778	38	2 027	1 989		1 249	
Przychody	1 143	110	2 331	2 221	2119,1%	1 188	203,9%
Rozchody	365	72	304	232	422,2%	-61	83,3%
Rachunek finansowy	-1 745	-1 970	780	2 750		2 525	
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	-821	910	5 252	4 342		6 073	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-1 432	783	3 852	3 069		5 284	
Instrumenty dłużne	611	127	1 400	1 273		789	
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	2 572	2 286	3 901	1 615		1 329	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	3 456	2 953	2 799	-154		-657	
Instrumenty dłużne	-884	-667	1 102	1 769		1 986	
Inwestycje portfelowe - aktywa	3 104	-691	-5 661	-4 970		-8 765	
Udziałowe papiery wartościowe	3 216	-826	-5 126	-4 300		-8 342	
Dłużne papiery wartościowe	-112	135	-535	-670		-423	
Inwestycje portfelowe - pasywa	2 949	-340	-1 811	-1 471		-4 760	
Udziałowe papiery wartościowe	2 076	-1 309	-2 533	-1 224		-4 609	
Dłużne papiery wartościowe	873	969	722	-247		-151	
Pozostałe inwestycje - aktywa	1 623	-804	774	1 578		-849	
NBP	0	0	227	227		227	
Sektor rządowy	2	26	5	-21		3	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-295	-837	614	1 451		909	
Pozostałe sektory	1 916	7	-72	-79		-1 988	
Pozostałe inwestycje - pasywa	-4 867	936	3 707	2 771		8 574	
NBP	-1 818	1 378	3 292	1 914		5 110	
Sektor rządowy	1 065	-138	826	964		-239	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-3 975	-763	-339	424		3 636	
Pozostałe sektory	-139	459	-72	-531		67	
Pochodne instrumenty finansowe	11	-66	225	291		214	
Oficjalne aktywa rezerwowe	-5 008	1 563	5 987	4 424		10 995	
Saldo błędów i opuszczeń	-1 541	79	-890	-969		651	

* Dane wstępne